

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นต้นมา รัฐบาลก็พยายามกระจายอำนาจให้ประชาชน ได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งการปกครองในระดับท้องถิ่นก็ พัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ ตั้งแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เป็นต้น ซึ่งถือได้ ว่ารัฐได้ปล่อยให้ประชาชนให้มีบทบาทในการปกครองตนเองได้อิสระมากพอสมควร อย่างไรก็ตามมององค์การปกครองที่ถือว่าอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในชนบทมากที่สุดในปัจจุบัน ก็ได้แก่ ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งมีคณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และ คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง (อพป.) เป็นคณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งองค์การเหล่านี้เป็นองค์การที่รัฐตั้งขึ้นเพื่อเป็นการฝึกให้ประชาชนได้มีบทบาทในการปกครอง ตนเองมากขึ้น ซึ่งเมื่อมีความเจริญมาก ๆ ขึ้นก็จะพัฒนาเป็นสุขาภิบาลหรือเทศบาลต่อไป

แต่ด้วยเหตุที่ ตำบล หมู่บ้านในชนบทประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในทางการเมือง การปกครองและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญอย่างเพียงพอ จำเป็นที่รัฐจะต้องส่งเจ้าหน้าที่ของ ทางราชการเข้าไปช่วยเหลือ ให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจ บทบาท สิทธิและหน้าที่ของตนในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ดียิ่งขึ้น กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการพัฒนารัฐบาลจึงได้ส่งข้าราชการเข้าไปร่วมอยู่ ร่วมคิด ร่วมทำงาน กับประชาชนในชนบท ซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการให้ความรู้ ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ชักนำและขยายฐานประชาธิปไตยไปสู่

ประชาชนในชนบทโดยวิธีการพัฒนาชุมชน นั่นคือ "พัฒนากร" ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดกับประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้าน เป็นเสมือนตัวแทนของรัฐบาล นำวิธีการพัฒนาชุมชนไปสู่ประชาชนซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญ และทำหน้าที่เป็นผู้คอยกระตุ้น ชี้แนะ ชี้นำ ส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มเข้าร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญ ดังนั้นความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชน จึงขึ้นอยู่กับความสามารถและความตั้งใจในการปฏิบัติงานของพัฒนากรเป็นสำคัญ

ในการพัฒนาชนบทที่ผ่านมารัฐบาลได้มุ่งให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของประชาชนในการที่จะนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยพื้นฐานที่รัฐบาลได้สร้างไว้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจในวัตถุประสงค์ และแนวนโยบายการพัฒนาของรัฐบาล ตลอดจนเข้าใจในบทบาทของประชาชนที่จะต้องเข้าร่วมกับรัฐบาลเพื่อพัฒนาหมู่บ้านและตนเอง ซึ่งวิธีการที่จะทำให้บรรลุหลักการดังกล่าว รัฐบาลได้นำเอา "หลักและวิธีการพัฒนาชุมชน" มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา โดยระดมคนเข้าร่วมงานพัฒนาชนบทอย่างกว้างขวางในทุก ๆ ด้าน โดยเชื่อว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาให้ชุมชนเจริญขึ้นทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง

"พัฒนากร มีประวัติความเป็นมาจาก "ปลัดพัฒนา" หรือ "ปลัดอำเภอพัฒนาการ" ในกระทรวงมหาดไทย และสารนิเทศก์ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แล้วต่อมาได้เป็น "พัฒนากร" ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 240 ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติพลเรือน พ.ศ. 2497 โดยให้รวมเรียกปลัดอำเภอพัฒนาการก็ติ สารนิเทศก์ก็ติเป็น "พัฒนากร"

พัฒนากรปัจจุบันเป็นข้าราชการสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2505, พัฒนากรประกอบด้วยบุคคล 3 สายงาน คือ (1) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเริ่มตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 3 (2) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เริ่มตั้งแต่ระดับ 2 ถึง ระดับ 5 (3) นักพัฒนาชุมชน เริ่มตั้งแต่ระดับ 3 ถึงระดับ 5

รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินงานตามนโยบายพัฒนาชนบทโดย ขบวนการพัฒนาชุมชน โดยเชื่อมั่นว่าการพัฒนาชุมชนเป็นหลักและวิธีการที่เหมาะสมวิธีหนึ่งที่จะ ยกกระตือรือร้น และแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ที่ประชาชนในชนบทกำลังเผชิญอยู่ โดยมี เป้าหมาย 2 ประเภท คือ

เป้าหมายสุดท้าย (ultimate goal) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การสนับสนุนให้ชุมชน ในชนบทสามารถที่จะปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย และปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการ หนึ่งก็คือ "คน" หรืออีกนัยหนึ่ง การพัฒนาชุมชนเป็นการพัฒนาคน เพราะมุ่งฝึกคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการแก้ปัญหา ตัดสินใจด้วยตนเองในการที่จะปรับปรุงสร้างสรรค์ความ เจริญให้ชุมชนของตนเอง อีกประการหนึ่งคือเป้าหมายอุปกรณ์ (instrumental goal) ได้แก่การเพิ่มผลผลิตส่งเสริมการสร้างปัจจัยพื้นฐาน (infra-structure) ส่งเสริมอนามัย สุขาภิบาล ตลอดจนการศึกษาวัฒนธรรมและนันทนาการ เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ และฝึกหัด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด

การพัฒนาชุมชนเป็นงานพัฒนากำลังความคิด ความสามารถของประชาชนในชนบท ในการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง เพื่อปรับปรุงตนเองและชุมชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อนามัย และขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม อันนำไปสู่ความเจริญมั่นคงในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย

รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงและมี เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (พัฒนากร) เข้าไปปฏิบัติงานในตำบล หมู่บ้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อ พัฒนาความสามารถของประชาชนให้ประกอบอาชีพได้ดีมีฐานะพอมีพอกิน มีปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการประกอบอาชีพ และการดำรงชีพอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเอง ได้ในที่สุด โดยพยายามทุกวิถีทางที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถของประชาชนทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

พัฒนากร เปรียบเสมือนเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานพัฒนาชนบท ร่วมกับราษฎร การปฏิบัติงานของพัฒนากรนั้นขึ้นตรงอยู่ในบังคับบัญชาของพัฒนาการอำเภอและนายอำเภอ ตามลำดับ¹ ความสำเร็จของงานพัฒนาตามโครงการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง จึงขึ้นอยู่กับอย่างมากกับตัวพัฒนากรซึ่งถือได้ว่าเป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในชุมชน

จากปรากฏการณ์ของสังคมไทยในชนบท ชาวชนบทเต็มใจจะให้ความยอมรับนับถือ หรือให้ความร่วมมือต่อตัวแทนของรัฐบาลหรือข้าราชการในฐานะที่เข้ามาเป็นผู้นำตามตำแหน่งหน้าที่ เพื่อนำนโยบายของรัฐมาปฏิบัติในการพัฒนาประเทศตามระบอบการปกครองแบบ ประชาธิปไตย การที่พัฒนากรมีบทบาทในทางชี้แนะ ชี้นำให้ประชาชนคล้อยตามและปฏิบัติตามได้ จำเป็นต้องอาศัยกลไกหรือวิธีการมากมายซึ่งอยู่ที่ตัวพัฒนากรเองจะนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ย่อมเหมือนกันและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ พัฒนาการแต่ละคนมีความสามารถและประสบการณ์มากน้อยแค่ไหน อย่างไรก็ตามจึง เป็นเรื่องที่น่าสนใจพอสมควรที่จะทำการศึกษาดูว่า พัฒนาการมีวิธีการอย่างไรในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายในตำบล หมู่บ้านที่รับผิดชอบให้ได้รับผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

1. เพื่อต้องการทราบถึงวิธีการที่พัฒนากรนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ ประสบผลสำเร็จนั้นได้อย่างไรบ้าง
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้พัฒนากรประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพัฒนากร

---

¹ สุวิทย์ ยี่งวรพันธ์, พัฒนาชนบทในประเทศไทย (พระนคร: โรงพิมพ์ อักษรศาสตร์, 2512), หน้า 280.

4. เพื่อศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้พัฒนากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของการเป็นผู้นำ ลักษณะของผู้นำ และ ภาวะความเป็นผู้นำ ใช้อธิบาย เจื่อนไขของความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของพัฒนากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทความเป็นผู้นำด้วยอำนาจหน้าที่ของพัฒนากร
- แนวความคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ใช้อธิบาย บุคลิกภาพส่วนตัวของพัฒนากรอันมีส่วนในการประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่
- ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (exchange theory) และแนวความคิดเกี่ยวกับระบบความสัมพันธ์ของคนไทย ใช้อธิบาย ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ของพัฒนากรต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีทั้งสามทฤษฎีจะใช้เป็นกรอบความคิดในการศึกษา เพื่อให้ผลการศึกษามีน้ำหนักความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

สมมุติฐานของการศึกษาวิจัย

การปฏิบัติหน้าที่ของพัฒนากรในตำบล หมู่บ้าน จะอาศัยความรู้ความสามารถที่ศึกษามาจากตำราเพียงอย่างเดียวคงจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จด้วยความราบรื่นได้ เพราะฉะนั้นนอกจากจะใช้ความรู้จากการศึกษาอบรมมาแล้ว พัฒนากรจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอตั้งสมมุติฐานในการศึกษาวิจัยได้ดังนี้ คือ

"ปัจจัยสำคัญที่ทำให้แผนการประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ความเป็นผู้นำตามอำนาจหน้าที่ บุคลิกภาพส่วนตัว และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ต่อบุคคลและชุมชน"

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาได้ศึกษาวิจัยในรูปแบบผสมผสานในแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis) และการวิจัยภาคสนาม (field research) โดยมีสาระสำคัญของการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารวิจัย บทความ วารสาร รวมทั้งรายงานการประชุม ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการของทางราชการ เป็นต้น
2. การวิจัยภาคสนาม ใช้เทคนิคในการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม รวมทั้งพิจารณาจากบันทึกรายงานการประชุม รายงานผลการปฏิบัติงาน และอาศัยประสบการณ์จากการทำงานในพื้นที่ของผู้เขียนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตอบปัญหาตามสมมุติฐานมากที่สุด

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

เนื่องจากผู้ศึกษารับราชการสังกัดกรมการพัฒนาชุมชนในตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน หรือ "พัฒนากร" และเคยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดสมุทรสาครมาก่อน ได้เห็นสภาพการทำงานและวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของพัฒนากรมาเป็นเวลานานพอสมควร ในการปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นนั้นเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อให้เห็นกระบวนการทำงานและวิธีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอน ประกอบกับผู้ศึกษาได้คุ้นเคยกับสภาพพื้นที่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสมุทรสาคร และตัวพัฒนากรทุกคนเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ศึกษาต้องการข้อมูลในทางลึกจะทำให้สามารถได้ข้อมูลที่แท้จริง เพราะการศึกษาเรื่องนี้

ต้องให้ความสำคัญไม่เป็นทางการในการสังเกตการณ์เป็นอย่างมาก ผู้ศึกษาจึงได้ทำการคัดเลือก
พัฒนากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติตามหน้าที่ตามโครงการจนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย
(ปฏิบัติการกิจเสรีจลัน) ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 คน จากพัฒนากรทั้งสิ้น 25 คน
มาทำการศึกษาและสัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด

การศึกษาวิจัยนี้มีขอบเขตอยู่ที่การศึกษาเฉพาะพฤติกรรมของพัฒนากรในจังหวัด
สมุทรสาคร ที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยจำนวน 20 คน จึงมีข้อจำกัดของการศึกษา
ดังนี้

1. เป็นการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจหลีกเลี่ยงการใช้ข้อมูลบาง
ประเด็น เช่น เรื่องที่เป็นความลับ หรือเรื่องนี้อาจกระทบกระเทือนต่อสภาพของตนและผู้อื่น
2. เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีพัฒนากรในจังหวัดสมุทรสาครเท่านั้น ผลการวิจัย
ไม่อาจใช้เป็นข้อสรุปทั่วไปสำหรับพัฒนากรในจังหวัดอื่น ๆ ที่มีสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และ
การเมืองแตกต่างกันออกไป

นิยามศัพท์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
ให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงขอกำหนดความหมายและขอบเขตของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

"พัฒนากร" หมายถึง เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่งานพัฒนาชุมชน และนักพัฒนา
ชุมชนที่รวมเรียกว่า พัฒนากร ซึ่งเป็นข้าราชการของกรมการพัฒนาชุมชน สังกัดกระทรวง
มหาดไทย โดยได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติงานกับประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล ในเขตจังหวัด
สมุทรสาคร

"ผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่" หมายถึง การดำเนินการตามกิจกรรมหรือ
โครงการที่ได้รับมอบหมายได้เสร็จเรียบร้อย หรือปฏิบัติการกิจเสรีจลันนั่นเอง

การจัดเก็บข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ใช้ลักษณะคำถามเปิด (open-end question) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง
2. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของตัวพัฒนากรเองและกิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของประชาชนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

กลุ่มประชากรวิจัย

ผู้ศึกษาจะทำการเก็บข้อมูลจากพัฒนากรในพื้นที่แบบเจาะลึก ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยจะคัดเลือกจากพัฒนากรที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการ (ปฏิบัติการกิจเสรีจลัน) ในจังหวัดสมุทรสาครจำนวน 20 คนจากจำนวน 25 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นจะนำเนื้อหาที่ได้จากเอกสาร และคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมมาวิเคราะห์ แล้วเสนอเป็นตารางสถิติประกอบการวิเคราะห์ด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ได้ทราบถึงวิธีการต่าง ๆ ที่พัฒนากรนำมาใช้การปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้เข้ามามีส่วนร่วม หรือปฏิบัติตามนโยบาย เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จตลอดจนทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้พัฒนากรประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจงานพัฒนาชุมชนเป็นอันมาก โดยเฉพาะตัวพัฒนากรเองและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงคือ กรมการพัฒนารัฐมนตรี นอกจากนี้ยังทำให้ได้ทราบถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องกีดขวางในการปฏิบัติงาน ซึ่งพัฒนาการต้องใช้ความสามารถที่ฝ่าฝืน เพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปได้ตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญก็คือสามารถที่ รวบรวมและเสนอแนะทางปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้พัฒนาการได้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ในทางวิชาการ และ ประสบการณ์ในงานพัฒนารัฐมนตรีให้แพร่หลายเพราะเป็นการรวมแนวความคิดในการพัฒนารัฐมนตรี ทั้งทางวิชาการและภาคปฏิบัติ อันเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางต่อไป

วิธีการ เสนอวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ลำดับขั้นตอนการเสนอเรื่องไว้ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 เป็นการกล่าวถึงเค้าโครงการวิจัยทั้งหมดว่าจะศึกษาประเด็นเรื่องใด โดยกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย สมมุติฐาน ของการศึกษาวิจัย วิธีการศึกษาวิจัย ขอบเขตการศึกษาวิจัย การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูล รวมทั้งประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัย และวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์

บทที่ 2 กล่าวถึงแนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยโดยนำทฤษฎี เกี่ยวกับความเป็นผู้นำ แนวความคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน และแนวความคิด เกี่ยวกับระบบความสัมพันธ์ของคนไทย

บทที่ 3 ซึ่งเป็นเนื้อหาของการศึกษาวิจัยจะกล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนา รัฐมนตรี ปรัชญาและแนวความคิดในการพัฒนารัฐมนตรี นิยามและความหมายของการพัฒนารัฐมนตรี ความหมาย บทบาทหน้าที่ และ หลักการทำงานของพัฒนาการ

บทที่ 4 วิเคราะห์ผลการวิจัยถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้พัฒนาการประสบผลสำเร็จ ในการปฏิบัติหน้าที่จากการเก็บข้อมูลจากผู้ศึกษาเลือกเป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัย

บทที่ 5 เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นการสรุปผลการศึกษาวิจัยทั้งหมดเป็น ภาพรวมโดยพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้พัฒนาการประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่จากการศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ แนวความคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ระบบแห่ง ความสัมพันธ์ของคนไทย รวมตลอดถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติงาน ของพัฒนาการจากการเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ศึกษา และจากสภาพปัญหาอุปสรรคโดยทั่วไป พร้อมทั้ง เสนอแนะแนวทางปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้พัฒนาการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย